

Desguàs de Bertrana

Vilada

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Carretera C-26. PK 155,250
Emplaçament A la sortida de la pista de la casa de Bertrana amb la C-26.

Coordenades:

Latitud: 42.12961
Longitud: 1.91103
UTM Est (X): 409997
UTM Nord (Y): 4664741

Classificació

Número de fitxa 08299 - 100
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Modern
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Força tapat de vegetació.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Estructural
Titularitat Pública
Titular: 08300A001090130000SS
Autoria de la fitxa Martí Picas. INSITU SL
Data de registre de la fitxa: dl., 03/12/2018 - 01:00

Descripció

Es tracta d'un desguàs de pedra que travessa tota la carretera de nord a sud i que dóna sortida a l'aigua del rec de la pista que puja a la casa i dels vorals de la carretera. El desguàs està fet amb pedra i volta de canó de maons. Les dues boques estan bastides amb grans carreus de pedra repicada a tall de brancals. La particularitat és la boca sud, a la qual s'hi afegeix a la boca de desguàs, també fet amb pedra repicada, un sortint rebaixat a la part central per canalitzar millor l'aigua i allunyar-se del peu de la paret amb un acabat estètic similar a una motllura.

Observacions:

El conjunt està fet seguint l'estil de les grans obres civils del s. XIX. L'Arxiu General de la Diputació de Barcelona disposa de diferent documentació de la construcció de la carretera.

Història

A la dècada de 1860 s'inicia a la província de Barcelona una planificació de noves carreteres que millorin la connexió interna del país. D'aquesta manera l'any 1879 es presenta el Pla de carreteres provincials de Barcelona per part de Melcior de Palau. En dit pla s'inclou la futura carretera de Berga - Montesquiu la qual s'inaugura, inclòs el tram de Vilada, entre els anys 1880-90, esdevenint un fet transcendental pel poble. Per una banda, millora l'aïllament del nucli el qual finalment disposa de carretera i deixa enrere l'antic camí ral només apte per transport de ferradura. I per altra, marca l'inici del creixement del nucli urbà, ja que bona part dels nous habitatges, fàbriques i altres edificis de nova construcció s'ubicaran entorn de la via als peus de l'església parroquial de Sant Joan. Una de les obres més singulars de la carretera és el pont de cal Pei, el de majors dimensions de tota la carretera. El tram de nova carretera era aproximadament de 50 km nous de via. Aquest recorregut és encara ara en gran mesura, el traçat de la C-26.

Tal com descriu Melcior de Palau a l'inici de l'"Estudio histórico-crítico" que publica al núm. 20 de la Revista de Obras Públicas (1890), l'herència de la III Guerra Carlina és ben present en la base de construcció d'aquest primer gran eix transversal:

"Carretera de Montesquiu al confín de la província con Lérida por Berga. Altamente estratégica, pues une la provincia de Gerona con la de Lérida, y el río Ter con el Llobregat, atravesando escabrosos terrenos y pasando por pueblos que, como el de Alpens, se hicieron tristemente célebres en la última guerra civil, débese casi por entero á esta circunstancia su inclusión en el plan, sin desconocer que su apertura ha cambiado la faz de la comarca, haciéndola entrar por los senderos de la industria y del comercio, que le eran totalmente extraños."

Bibliografia

NAVÀS T. Carreteres i camins del Berguedà. Orígens històrics i gestió viària en temps de la Mancomunitat. Núm. 122. L'obra de la Mancomunitat al Berguedà. 2014.

PALAU M. Estudio histórico-crítico. Revista de Obras Públicas. Núm. 20. 1890.

